

§ 16a

Špeciálna správcovská skúška

(1) Účelom špeciálnej správcovskej skúšky je posúdiť skúsenosti a zistiť odborné právne a ekonomické vedomosti uchádzača, ktoré sú potrebné na riadny výkon správcovskej činnosti správcu zapísaného v oddiele špeciálnych správcov zoznamu správcov, vrátane overenia znalostí v oblasti finančnej analýzy a riadenia podnikov.

(2) Špeciálna správcovská skúška je verejná a koná sa v štátnom jazyku pred päťčlennou skúšobnou komisiou (ďalej len „špeciálna komisia“). Členov špeciálnej komisie a dvoch náhradníkov vymenúva a odvoláva minister. Predsedu špeciálnej komisie vymenúva minister z členov špeciálnej komisie a odvoláva ho.

(3) Po jednom členovi špeciálnej komisie minister vymenuje

- a) zo zamestnancov ministerstva,
- b) z odborníkov, ktorí pôsobia v oblasti konkurzov a reštrukturalizácií, navrhnutých Radou Justičnej akadémie Slovenskej republiky,
- c) zo sudcov, u ktorých prevažujúci obsah ich rozhodovacej činnosti tvorí agenda konkurzov a reštrukturalizácií, navrhnutých predsedami súdov, ktoré sú kauzálné príslušné na konania podľa § 20a písm. c),
- d) z osôb navrhnutých záujmovým združením bánk a pobočiek zahraničných bánk, ktoré sa venujú problematike zlyhaných úverov, a
- e) z osôb navrhnutých záujmovým združením bánk, ktoré sa venujú právnej problematike v oblasti konkurzov a reštrukturalizácií.

(4) Náhradníkov vymenuje minister zo sudcov podľa odseku 3 písm. c).

(5) Špeciálnu správcovskú skúšku možno vykonať po zaplatení poplatku podľa osobitného predpisu^{10aab)} a najskôr po piatich rokoch riadneho výkonu správcovskej činnosti podľa osobitných predpisov.¹⁾ Za riadny výkon správcovskej činnosti sa považuje aj pozastavený výkon správcovskej činnosti podľa § 25 ods. 1 písm. d).

(6) Špeciálna správcovská skúška sa koná podľa potreby, najmenej raz za päť rokov; špeciálnu správcovskú skúšku je potrebné uskutočniť vždy, ak v oddiele špeciálnych správcov klesne počet zapísaných správcov pod desať. Úspešné vykonanie špeciálnej správcovskej skúšky ako predpoklad pre zápis do oddielu špeciálnych správcov sa považuje za splnený aj v prípade, ak od jej posledného úspešného absolvovania uplynulo viac ako päť rokov, najdlhšie však do najbližšieho termínu konania ďalšej špeciálnej správcovskej skúšky po uplynutí piatich rokov od jej posledného úspešného absolvovania; inak ministerstvo správcu z oddielu špeciálnych správcov vyčiarkne.

(7) Zvukový záznam zo špeciálnej správcovskej skúšky zverejní ministerstvo bez zbytočného odkladu na svojom webovom sídle; nie však na obdobie dlhšie ako 180 dní.

¹⁾ Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
§ 7 až 49 zákona č. 111/2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{10aab)} Položka 5 písm. n) Prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení zákona č. 111/2022 Z. z.

Z dôvodovej správy:

K ods. 5: Správca bude môcť vykonať špeciálnu správčovskú skúšku v prípade, ak aktívne vykonával správčovskú činnosť (správčovskú prax) minimálne 5 rokov a uhradí správny poplatok za vykonanie špeciálnej správčovskej skúšky, ktorý sa ustanovuje vo výške 5 000 eur. Takáto prax nemusí byť nepretržitá (čo znamená, že ak mal správca v minulosti napr. pozastavený výkon správčovskej činnosti, ale dohromady bol do zoznamu aktívnych správcov zapísaný min. 5 rokov, môže byť ku skúške pripustený) Osobitne sa upravuje pravidlo, že za výkon správčovskej činnosti sa v tomto prípade považuje aj výkon správčovskej činnosti v právnickej osobe, ktorá je správcom, ak práve z tohto dôvodu bol správcovi fyzickej osobe pozastavený výkon správčovskej činnosti.

K ods. 6: Úspešné vykonanie špeciálnej správčovskej skúšky je „platné“ päť rokov, resp. v prípade, ak uplynie päť rokov od úspešného vykonania špeciálnej správčovskej skúšky skôr, ako sa má táto skúška konať platí, že tento predpoklad zápisu do oddielu špeciálnych správcov je naplnený a to až do času, kým takýto správca úspešne zloží najbližšiu špeciálnu správčovskú skúšku. Táto právna úprava má zamedziť výmazu správcov z oddielu špeciálnych správcov v medziobdobí, kedy uplynie päť rokov a ďalšia špeciálna správčovská skúška ešte nebola realizovaná. Pokiaľ takýto správca úspešne skúšku po piatich rokoch nezloží, bude z oddielu špeciálnych správcov vyčiarknutý.

K § 16a

Zavedením nového oddielu špeciálnych správcov [pozri § 20 ods. 2 písm. c) ZoS], ktorý bol aj výsledkom transpozície smernice EÚ 2019/1023, ktorá kladie dôraz na dôkladnejšiu špecializáciu správcov, vzišla potreba hlbšieho preverovania odborných schopností, vedomostí, praxe a jazykových vedomostí správcov. Preto novela č. 111/2022 Z. z. s účinnosťou od 1. mája 2022 zaviedla špeciálnu správčovskú skúšku pre správcov, ktorí majú záujem o vykonávanie činnosti špeciálneho správcu [pozri aj § 20, § 20a písm. c) a § 23a ZoS].

K ods. 1

Zákon o správcoch zakotvuje základný účel a rámec špeciálnej správčovskej skúšky, teda základný rozsah vedomostí a skúseností, ktoré musí uchádzač o výkon činnosti špeciálneho správcu preukázať. Cieľom je posúdenie skúseností a zistenie odborných právnych a ekonomických vedomostí uchádzača, ktoré sú potrebné na riadny výkon správčovskej činnosti správcu zapísaného v oddiele špeciálnych správcov zoznamu správcov, vrátane overenia znalostí v oblasti finančnej analýzy a riadenia podnikov. Z takto zadefinovaného základného rámca je zrejme, že rozsah požadovaných vedomostí je omnoho širší, ako sa vyžaduje pri skúške správcu (pozri § 16 ZoS), a to aj s dôrazom na ekonomickú stránku činnosti správcu, riadenie podnikov a finančné analýzy podnikov v úpadku alebo hroziacom úpadku. Potreba rozsiahlejšieho skúmania vedomostí a skúseností správcu vychádza najmä zo špecifického obsahu insolvenčných konaní, ktoré sú špeciálnym správcom zverené [pozri § 20a písm. c) ZoS], a to najmä vzhľadom na ich veľkosť (objem majetku, počet zamestnancov a pod.), špecifický obsah činnosti (napr. finančné inštitúcie) alebo spôsob riešenia úpadku prípadne hroziaceho úpadku (reštrukturalizácia alebo verejná preventívna reštrukturalizácia). Špeciálna správčovská činnosť teda vyžaduje preukázanie vyšších odborných predpokladov a okrem teoretických vedomostí z práva a ekonómie správca preto prezentuje aj svoju prax a praktické skúsenosti s výkonom správčovskej činnosti, ako aj jazykové schopnosti (z jedného cudzieho jazyka). Samozrejme, je nutné pripustiť, že tieto základné rámce sú vymedzené pomerne široko a mať vedomosti z „práva a ekonómie“ zahŕňa rozsiahle množstvo vedomostí a informácií. Treba však mať na pamäti, že uchádzač

o vykonanie špeciálnej správcovskej skúšky už má minimálne 5-ročnú prax správcu (pozri § 16a ods. 5 ZoS), a teda by mu mal byť zrejmy rozsiahly okruh pôsobenia správcu v in-solvenčných konaniach.

Samotný priebeh špeciálnej skúšky, spôsob bodovania a ďalšie náležitosti upravuje vyhláška o vzdelávacom poriadku pre správcov v § 8a a § 8c.

Pokiaľ ide o organizačné zabezpečenie skúšky, MS SR určí miesto a dátum konania špeciálnej správcovskej skúšky, ktoré zverejní na svojom webovom sídle aspoň 60 dní pred jej konaním. Uchádzač o vykonanie skúšky je povinný doručiť prihlášku na skúšku MS SR najneskôr 30 dní pred konaním špeciálnej správcovskej skúšky. To znamená, že prihláška musí byť v uvedenej lehote reálne doručená MS SR (buď do elektronickej schránky ministerstva, osobne alebo prostredníctvom pošty), a teda nestačí, že je v posledný deň lehoty prihláška podaná napríklad na poštovú prepravu alebo zaslaná len prostredníctvom e-mailu. Na písomnú žiadosť doručení po tejto lehote sa neprihliada.

Ak uchádzač splnil podmienky pre pripustenie k špeciálnej správcovskej skúške [spĺňa podmienky praxe (§ 16a ods. 5) a riadneho doručenia prihlášky], MS SR mu zašle pozvánku na špeciálnu správčovskú skúšku s uvedením dátumu, času a miesta konania špeciálnej správcovskej skúšky a s informáciou o výške a spôsobe úhrady správneho poplatku za vykonanie špeciálnej správcovskej skúšky.

Špeciálna správčovská skúška je verejná a koná sa ústnou formou pred špeciálnou komisiou v slovenskom jazyku. Jazykový pohovor sa koná v cudzom jazyku (ktorý uchádzač uviedol v písomnej žiadosti o vykonanie skúšky, môže si zvoliť jazyk anglický, nemecký alebo francúzsky).

Organizátor skúšky nemá vopred vedomosť o počte prihlásených uchádzačov na vyhlásený termín špeciálnej správcovskej skúšky, a preto v prípade prihlásenia väčšieho počtu záujemcov o vykonanie špeciálnej správcovskej skúšky, ktorých nie je možné z objektívnych príčin vyskúšať v jeden deň, skúška prebieha počas viacerých skúšobných dní. Termín konkrétneho skúšobného dňa je uchádzačom vopred oznámený.

Špeciálna správčovská skúška pozostáva z troch častí, a to z osobného pohovoru, odbornej časti a jazykového pohovoru.

Obsahom osobného pohovoru je najmä overenie osobnostných vlastností a schopností uchádzača a oboznámenie sa s jeho doterajšou odbornou praxou v oblasti konkurzu a reštrukturalizácie. Uchádzač si môže pripraviť prezentáciu svojej osoby a svojich odborných skúseností, ktoré prezentuje pred špeciálnou komisiou. Členovia komisie mu môžu klást' otázky na dotvorenie riadneho obrazu o schopnostiach uchádzača.

Obsahom odbornej časti je overenie odborných, právnych a ekonomických vedomostí a schopností uchádzača, vrátane overenia vedomostí a schopností v oblasti finančnej analýzy a riadenia podnikov. Uchádzač si žrebuje jednu otázku z oblasti práva a jednu otázku z oblasti ekonómie. Otázky na odbornú časť špeciálnej správcovskej skúšky pripravuje ministerstvo a schvaľuje špeciálna komisia. Štatút špeciálnej komisie (pozri § 8b ods. 2), môže určiť aj bližšie náležitosti tvorby otázok na špeciálnu správčovskú skúšku, napríklad či budú otázky alebo ich okruhy uchádzačom vopred známe, v akom budú rozsahu, či budú položené formou prípadovej štúdie, počet žrebovateľných otázok, čas na prípravu vyžrebovaných otázok a podobne. Členovia špeciálnej komisie môžu klást' uchádzačom dopĺňajúce otázky.

Obsahom jazykového pohovoru je overenie úrovne znalosti cudzieho jazyka uchádzača zameranej najmä na ovládanie terminológie v oblasti konkurzu a reštrukturalizácie.

Uchádzač si v písomnej žiadosti zvolí cudzí jazyk (anglický, nemecký alebo francúzsky), v ktorom vykoná skúšku. Jazykový pohovor sa koná prekladom odborného textu z cudzieho jazyka do slovenského jazyka, odborný text si uchádzač zrebuje. Členovia špeciálnej komisie v tejto časti skúšky môžu uchádzačovi klásť otázky v cudzom jazyku.

Výhodnotenie špeciálnej správcovskej skúšky:

Za každú časť špeciálnej správcovskej skúšky môže uchádzač získať maximálne 50 bodov (najviac 10 bodov od každého člena špeciálnej komisie za každú z troch častí skúšky), teda najviac 150 bodov.

Uchádzač na špeciálnej správcovskej skúške vyhovel, ak získal spolu aspoň 80 bodov z osobného pohovoru a odbornej časti a aspoň 25 bodov z jazykového pohovoru.

Uchádzač na špeciálnej správcovskej skúške podmienene nevyhovel, ak získal aspoň 70 bodov z osobného pohovoru a odbornej časti a aspoň 25 bodov z jazykového pohovoru.

V ostatných prípadoch uchádzač na špeciálnej správcovskej skúške nevyhovel.

Tu je nutné poukázať, že novelou predmetnej vyhlášky č. 354/2022 Z. z. došlo s účinnosťou od 1. novembra 2022 k čiastočnému prehodnoteniu hodnotiacich kritérií, najmä pokiaľ ide o jazykový pohovor. Časť skúšky, týkajúca sa jazykového pohovoru, bola vyňatá na samostatné hodnotenie, za ktoré uchádzač musí získať 25 bodov (z maximálneho počtu 50 bodov, teda 50 %). Pokiaľ ide o osobný pohovor a odbornú časť, hodnotenie týchto častí skúšky ostalo v podstate nezmenené a na ich úspešné absolvovanie treba dosiahnuť za tieto dve časti skúšky spolu 80 bodov (zo 100, teda 80 %). V zmysle dôvodovej správy k predmetným zmenám, cieľom bolo „*najmä znížiť tlak na ovládanie cudzieho jazyka, čo by mohlo vzbudiť záujem o skúšku u uchádzačov, ktorí neovládajú jazyk na expertnej úrovni. A naopak, expertná úroveň znalosti jazyka by nemala suplovať prípadnú neznanosť v odborných častiach skúšky. Preto sa, na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy, zakotvil systém nesčítavania bodov za všetky časti skúšky, ale kritéria úspešnosti boli nastavené osobitne pre jednotlivé časti skúšky*“ (pozn. autora – pred účinnosťou novely sa body udelené za všetky časti skúšky spočítavali a na úspešné absolvovanie skúšky bolo potrebné dosiahnuť spolu minimálne 120 bodov zo 150, pričom z každej časti skúšky minimálne 30 bodov).

Novela č. 354/2022 Z. z. zakotvila tiež inštitút „podmienečného nevyhovenia“ na špeciálnej správcovskej skúške. Uchádzač, ktorý na špeciálnej správcovskej skúške podmienene nevyhovel, je na základe prihlášky s poznámkou o takomto hodnotení, oprávnený pokračovať v špeciálnej správcovskej skúške v najbližšom termíne. Cieľom predmetného inštitútu je odstránenie prípadnej tvrdosti hodnotenia, keď je v hraničných prípadoch rozdiel medzi neúspešným a úspešným kandidátom veľmi malý. Podľa dôvodovej správy k citovanému ustanoveniu, „*v prípade, ak uchádzačovi na úspešné absolvovanie skúšky chýba minimum bodov (jeden až deväť bodov), jeho skúška bude hodnotená stupňom „podmienečne nevyhovel“, čo následne znamená, že takýto uchádzač môže skúšku zopakovať (resp. „dokončiť“)* v najbližšom vyhlásenom termíne. *Takýto termín bude považovaný za riadnu skúšku a na úspešné absolvovanie skúšky bude musieť uchádzač získať riadny (nie podmienený) počet bodov. To znamená, že uchádzač nemôže byť hodnotený stupňom „podmienečne nevyhovel“ opakovane.*“

Výsledok špeciálnej správcovskej skúšky sa zapíše do skúškového záznamu uchádzača (obsahuje: meno, priezvisko a rodné číslo uchádzača, mená a priezviská členov špeciálnej komisie, deň a miesto konania špeciálnej správcovskej skúšky, celkový počet získaných

bodov za jednotlivé časti špeciálnej správcovskej skúšky, celkový počet bodov získaný na špeciálnej správcovskej skúške a podpisy členov špeciálnej komisie), ktorý tvorí podklad na vydanie písomného osvedčenia o absolvovaní špeciálnej správcovskej skúšky a tvorí súčasť skúškového spisu uchádzača. Novelou č. 354/2022 Z. z. sa upravil citovaný okruh náležitostí, ktoré má obsahovať skúškový záznam uchádzača, a to tak, že už neobsahuje čiastkové hodnotenia jednotlivých členov skúšobnej komisie, ale celkový počet bodov udelený komisiou ako celkom za jednotlivé časti skúšky. Od prijatia citovanej novely sa tak bodovanie členov komisie stáva (tak, ako je bežné pri iných skúškach či výberových konaniach), tajným a tvorí súčasť spisu uchádzača v zalepenej obálke.

Úspešnému uchádzačovi je vydané písomné osvedčenie o výsledku špeciálnej správcovskej skúšky.

K ods. 2

S cieľom zabezpečiť čo najväčšiu mieru transparentnosti špeciálnej správcovskej skúšky, zákonodarca zakotvil verejnosť skúšky (ktokoľvek sa môže ako verejnosť skúšky zúčastniť) a následne aj zverejnenie zvukového záznamu zo skúšky na webovej stránke MS SR (pozri § 16a ods. 7 ZoS). Ak je skúška rozdelená do viacerých skúšobných dní, zvukový záznam sa zverejňuje až po ukončení celého termínu (všetkých skúšobných dňoch) konkrétnej skúšky.

K ods. 3 a 4

Vedomosti uchádzačov o vykonanie špeciálnej správcovskej skúšky preveruje **špeciálna komisia** zložená výlučne z odborníkov na insolvenčné právo, ktorých menuje a odvoláva minister spravodlivosti SR. Zloženie komisie je navrhnuté tak, aby išlo o odborníkov z rôznych oblastí „pôsobenia“ insolvenčného práva, teda:

- z justičného prostredia, keď jeden člen špeciálnej komisie a náhradníci sú menovaní zo sudcov, u ktorých prevažujúci obsah ich rozhodovacej činnosti tvorí agenda konkurzov a reštrukturalizácií, navrhnutých predsedami súdov, ktoré sú kauzálne príslušné na konania podľa § 20a písm. c) ZoS,
- z akademického prostredia, keď jeden člen špeciálnej komisie je vymenovaný z odborníkov, ktorí pôsobia v oblasti konkurzov a reštrukturalizácií, navrhnutých Radou Justičnej akadémie SR,
- zo súkromného sektora, keď jeden člen je menovaný z osôb navrhnutých záujmovým združením bánk, ktoré sa venujú právnej problematike v oblasti konkurzov a reštrukturalizácií, a druhý z osôb, ktoré sa venujú problematike zlyhaných úverov,
- z legislatívneho prostredia, keď jeden člen je menovaný zo zamestnancov ministerstva spravodlivosti SR.

Náhradníci môžu byť vymenovaní len zo skupiny sudcov, aj keď v konkrétnom prípade môžu nahrádzať člena komisie, ktorý sudcom nie je. Tu vidíme istý nedostatok právnej úpravy pri menovaní členov komisie. Preto je na zvážení zmena citovanej právnej úpravy tak, aby mohlo byť vymenovaných viac náhradníkov, a to jeden za každého člena komisie podľa jednotlivých písmen citovaného ustanovenia.

Špeciálna komisia zostavená z rôznorodého okruhu odborníkov sústrediacich sa na rôzne aspekty insolvenčného práva má byť zárukou všestranného a nestranného preverenia vedomostí a skúseností uchádzačov tak, aby zároveň bola zachovaná vyváženosť v názoroch, nestrannosť a objektivnosť jej hodnotenia.

Podrobnosti kreovania špeciálnej komisie upravuje vyhláška o vzdelávacom poriadku pre správcov v § 8b.

Návrhy kandidátov na členov špeciálnej komisie a náhradníkov sa predkladajú tak, aby boli navrhnutí aspoň dvaja kandidáti na člena špeciálnej komisie z každej skupiny, pokiaľ ide o sudcov, tak aspoň štyria kandidáti (na vymenovanie jedného člena z každej skupiny a dvoch náhradníkov). Mená a priezviská navrhnutých kandidátov na členov špeciálnej komisie sa predkladajú ministrom spravodlivosti SR tak, aby mal dostatok času na vymenovanie ním vybraných členov špeciálnej komisie (no najneskôr 15 dní pred konaním špeciálnej správcovskej skúšky).

Špeciálna komisia môže prijať štatút, v ktorom upraví ďalšie podrobnosti o rokovaní špeciálnej komisie, priebehu špeciálnej správcovskej skúšky a ďalších súvisiacich otázkach.

Vyhláška tiež upravuje riešenie prípadnej námietky zaujatosti člena špeciálnej komisie (pozri bližšie § 8b ods. 4 až 6 vyhlášky o vzdelávacom poriadku pre správcov).

Ak samotný člen špeciálnej komisie disponuje informáciami o skutočnostiach, na základe ktorých možno mať dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti, je povinný o tom informovať predsedu špeciálnej komisie najneskôr päť dní pred konaním špeciálnej správcovskej skúšky. O týchto námietkach rozhoduje predseda špeciálnej komisie, ktorý v prípade ich dôvodnosti určí za člena špeciálnej komisie náhradníka.

V prípade, že zaujatosť člena špeciálnej komisie vznesie uchádzač, môže tak urobiť najneskôr v deň konania špeciálnej správcovskej skúšky. Z dôvodu posúdenia podanej námietky je však vhodnejšie, ak ju uchádzač podá skôr ako v deň skúšky (z toho dôvodu sú uchádzačom väčšinou známe mená vymenovaných členov špeciálnej komisie skôr ako v deň skúšky). Vznesená námietka (ani keď je vznesená priamo v deň skúšky), nebráni riadnemu vykonaniu špeciálnej správcovskej skúšky. Následne je však nevyhnutné písomné zdôvodnenie vznesenej námietky zaujatosti, ktoré je uchádzač povinný doručiť MS SR najneskôr do piatich dní od vykonania špeciálnej správcovskej skúšky. Takéto zdôvodnenie musí, okrem všeobecných náležitostí podania, obsahovať aj označenie člena špeciálnej komisie, voči ktorému námietka zaujatosti smeruje, dôvod jeho vylúčenia a dôkazy na preukázanie tohto tvrdenia. O podanej námietke zaujatosti rozhoduje minister spravodlivosti SR, a to do troch pracovných dní od jej doručenia. V prípade, že sa námietke zaujatosti vyhovie, MS SR určí uchádzačovi náhradný termín konania špeciálnej správcovskej skúšky.

K ods. 5

Uchádzač o vykonanie špeciálnej správcovskej skúšky musí preukázať minimálne 5-ročnú prax riadneho výkonu správcovskej činnosti, teda aktívnej správcovskej činnosti. Dĺžku vykonanej praxe preveruje MS SR (keďže vedie zoznam správcov). Predmetná prax nemusí byť nepretržitá, ale aktívny výkon správcovskej činnosti musí byť spolu v trvaní minimálne piatich rokov. Za aktívny výkon správcovskej činnosti sa považuje aj výkon činnosti správcu ako spoločníka v právnickej osobe správcu, keďže aj ako spoločník správcu aktívne pôsobí v konkurzných konaniach. Prax overuje MS SR na základe mena, priezviska a rodného čísla uchádzača. V bežných prípadoch, najmä ak ide o uchádzačov, ktorí sú v čase podania prihlášky na špeciálnu správcovskej skúšky zapísaní v zozname správcov, nie je potrebné pripájať prílohy na preukázanie splnenia tejto podmienky.

Druhou podmienkou pripustenia k špeciálnej správcovskej skúške je zaplatenie správneho poplatku, ktorého výšku upravuje zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.